

בסיועה דשמו"א

מילי מעיל יתא מעני מעלת הצדיקים בעולם העליון

יוצא לאור

לקראת יומא דהילולא רבתי
של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקלה"ה זי"ע ועב"י

פה הצרות כאבוב
ברוקלין, ניו יארק
בין המצרים תשס"ה לפ"ק

הולך אחר הנוף, כל הליכותיו הם אחרי הנוף, דהיינו אחרי בני דור
הנמצאים בעוה"ז, להריק להם שפע רב מוב מנוה עליון.

* * *

~ מקום שהתפללו בו ~

בספר עצי חיים על המועדים (להקפות שמ"ע ושמח"ת אות כ"ט), כתב וזלה"ק:
הנה מצינו שהצדיקים גם לאחר פטירתם מהעולם הם מתפללים להשי"ת, כדאיתא
בב"מ (דף פ"ה ע"ב) דאמר אלהו אדאקמוינא לאברהם ומצלי, וכן ליצחק, וכן ליעקב,
עיי"ש. וא"כ יש לומר, דאחר פטירת הצדיק הוא בא להתפלל במקום
שהתפלל שם בחיים חיותו כזה העולם, כיון שהמקום כבר קנה קדושה
להשראת שכינתו, ומועיל במקום ההוא שכבר התפלל שם, להתקבל
תפלתו. וזש"ה (קדלת א' ה') ורח השמש ובא השמש, היינו כי גם לאחר שבא השמש,
ר"ל לאחר פטירת הצדיק, ורח השמש הוא בא לאחר פטירתו לזה העולם. ואמר
הטעם, ואל מקומו שואף, היינו במקום שעמד שם להתפלל, הוא בא ג"כ לאחר
פטירתו להתפלל, במקום שעמד שם בתחלה.

נרבת יידנו תנה"ח מו"ה יצחק שלום לעזער נ"י
להגל יומי דהילולא כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מוהר"ש זצוק"ל - ר"ח אב
ולרגל שמחת הולדת הבת, אצל חתנו האבדך היקר ר' שלום דוד פאלגער נ"י

הלק מהרבנים שנרפסו פה
נוכרו ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשך השנים בשחתותיו הקדושות
ביומא דהילולא של כ"ק אביו מרן אדמו"ר זצוקלה"ה זי"ע

אביו, על כן אחר שהכניחה דוד לבת שבע, ששלמה בנו ימלוך תחתיו, ותקוד בת שבע ותאמר יחי אדוני מלך דוד לעולם, עכשיו יחי דוד המלך ע"ה לעולם, כי שלמה בנו ימלוך תחתיו, וימלא מקומו במלואה, והוא נבון.

* * *

~ נפשו צרודה בצרור החיים ~

בספר ילקוטי ב"רם שלמה (ח"ג פרישת כבודי) כתוב: ואת עשו להם וחיו ולא ימותו. הבעל המורים הביא מסורה ב' פעמים וחיו, הכא, ואיך, וחיו את בניהם ושבו (וכי"י), וי"ל עפ"י ד' הרה"ק ר"ר אלימלך זצ"ל בספר"ק נועם אלימלך פרישת שמות, על הא דאמרו חכמיו"ל (הענין ה' ע"ב) יעקב אבינו לא מת, מקיש הוא לודעו מה ודעו בחיים אף הוא בחיים. ומפרשו ע"ד אומרים ז"ל (כ"ב קפ"ז ע"א) על הא דכתוב וישכב דוד, לפי שהניח בן ממלא את מקומו לא כתוב כי' לשון מיתה, והכי נמי גבי יעקב, הא דאמרו מה זרעו בחיים, היינו שהם צדיקים הנקראים חיים, וכמא"כ ועמד כולם צדיקים, ולכן אף הוא בחיים. וזה יש להעמיס בכוונת המסורה, וחיו את בניהם, שישפיעו על בניהם חיות דקדושה, ויזכו להעמיד בנים צדיקים הנקראים חיים, אז וחיו ולא ימותו, כי מה זרעם בחיים אף הם בחיים.

* * *

~ נייחא לעילא ולתתא ~

בספר שארית לפינחס (להרה"ק ר' פינחס מאוספילא זצ"ל הי"ד) עמוד קמ"ז כתוב: אפשר להמליץ ולרמו בכוונת המשנה (פסות י"ב ע"ב) אילן שהוא עומד חוץ לתחום ונפוי נטמה לתוך התחום הכל הולך אחר הנוף. כי הנה האילן ירמוז על הצדיק המורה את דרך ד', בהיות האילן מבחר הנטיעות אשר בני אדם בניצלו ירמוזו, ונתנים מפירותו המתוקים המשמחים אלקום ואנשים. וכן מציעו בתענית (ה' ע"ב) שדימה רב נחמן את רבי יצחק לאילן כאמרו אילן אילן וכי'. גם כי אילן בנימט' צ"א במספר הוי"ה אדני', אשר כל פעולות הצדיק הוא לחבר שני שמות אלו כגודע.

וזהו הכוונה, אילן שהוא עומד חוץ לתחום, הצדיק שכבר נפרד ונתרחק מתחום עולם הזה, אל מקום אשר לא יצויר בו גבול ותחום, ונפוי נטמה לתוך התחום, היינו בני דורו שומעי לקחו אשר הסתופפו בצלו הם עדיין בתחום העולם הזה, הכל

~ ראש חודש שחל להיות בשבת ~

בספר ילקוט ראובני (פרישת שופטים) מביא בשם המדרש עה"פ שליש ערים תבדיל לך וגו', כשהואדם נפטר מן העולם הנפש שוכנת בקבר, והרוח בגן עדן שלמטה, והנשמה בגן עדן שלמעלה. ראש חודש ושבת מתקבצים שלשתן ועילין למעלה.

* * *

~ במוצאי מנוחה קדמנוך תחלה ~

בספר קב הישר (פיק ע"א) כתב וזלה"ק: בעת שהנשמות ונפשות שומעין תפלתן של החיים המתפללין על צערן, או עולין לרוחות שבגן עדן, והרוחות עולין אל חדרו גן עדן אשר שם נשמות הקדושות, ומעוררין האבות שבארץ ישראל, ושם משתחוים לפני כסא הכבוד ומתפללין על החיים. אכן כשהנשמה אינה זוכה עדיין לדוכתה לגן עדן העליון, והיא עדיין נחית מבחון לפירודא קדישא ונדה ונעה, אז גם הרוח והנפש נע ונד [וכי'], משא"כ כשהנוף קדוש וטהור או מתעכל הכשר ע"י העפר, ואז נעשה גופו וכשרו עפר ואפר תיכף, ואינו סוכל שום צער של תולעים ורימה, וזה שבר גופו. ושבר הנשמה, שעולה מיד לגן עדן העליון, וכן הרוח לגן עדן התחתון.

ובכל שבת וראש חודש עולה הרוח לגן עדן העליון אשר שם היא הנשמה, ובהחזא אור וזיו המהור, וירדת למטה במוצאי שבת ומוצאי יו"ט וראש חודש, ואז עולה הנפש ומקבלת גם כן מהאור ומהזיו המהור שקבל הרוח למעלה מנשמה שבגן עדן העליון. ואז הנפשות יורדות ונבנסות תוך הקבר, וננטלת ציור הגוף שהי' בחיות בעולם הזה, ובציור הזה עומדים ממש בנפשות כמו שהיו בחיותם, ועומדים על הקברות ונותנים שבח והודי' לא-ל יתברך שמו על גודל מעלות אור הנשמה, וזיו פניהם מאירים באור גדול, ואז מרכים בשירות ותשבחות בציורון ממש עם העצמות מרוקמות ומוגלמות כרמיון הגוף.

ואילו הי' רשות לבני אדם לראותם הי' רואה אותם בכל מוצאי שבת ומוצאי ראש חודש ויו"ט בדמיון גופות על הקברים, ואומרים שיר ושבת. וזש"ה כל עצמותי תאמרה ד' מי כמוך, אומרים אין כתיב כאן, אלא תאמרה, שאומרים המתים שיר ושבח בכל מוצאי שבת ויו"ט וראש חודש.

* * *

לורעם אחריתם כהיום הזה, וכוונתם הי' מאז להיות בניהם אחריתם עובדים את ד' באהבה ויראה וכתמימות כמותם, אשר על כן יותארו בשם אבות, להיותם נאמנים לתולדותם הנאים אחריתם מבחם, ועל כן הצדיקים הקדושים הם בחייהם וכמותם לא נפרדו מורעם אחריתם ככל דור, וכח האב דבוק בכו, ולא נפרד ממנו גם עתה.

* * *

~ הזמה חיים עדנה ~

בספר כתב סופר (פישת תעוה) עה"פ ואתה הקרב, כתב וזה"ק: שמעתי מאמרו" מאורה"ג [בעל חכם סופר] צ"ל לפרש, כתיב (מלכים"א' ב' כ') ויצו דוד את שלמה בנו לאמר אנכי הולך בדרך כל הארץ וחוקת והיית לאיש ושמרת את משמרת ד' אלמך ללכת בדרךיו וגו'. מדרקום דלא שייך לשון ציווי על אנכי הולך, הול"ל ויאמר אנכי הולך וגו' ויצוהו וחוקת וגו'. ואמר, כי ידוע כי אדם הולך הוא, שהולך ממדינה למדינה, ומשלים נפשו תמיד ביתר שאת, וכל זה כשהוא בחיים חיותו, אבל לאחר שתופרד הנשמה מהגוף, שוב עומד, שהוא במדינה שהגיע כל עוד נשמתי בו, ועליו אין להוסיף, דכתיב (תהלים פ"ח ו') במתים חפשי, ואמרו חז"ל (שבת ל"א ע"א) כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות.

אבל יש אופן שגם לאחר מיתה הולך הוא, כי ברא מזכה אבא, ואמרו חז"ל (כ"ב קט"ז ע"א) כל המניח בן כמותו כאלו לא מת, ויש לאב חלק במעשה הבן, הולך מעלה מעלה בקודש, ויש לו מהלכים בין העומדים האלה בעוה"ב. ויש ויצו את שלמה בנו לאמר אנכי הולך, שישתדל שיאמרו עליו גם לאחר מיתה כי הוא הולך עושה בדרך כל הארץ אשר בחיים חיותם, ע"י וחוקת והיית לאיש, וכו' ושמרת וכו', ע"י הי' הולך ובה ממדינה למדינה, אלו דבריו הקדושים צ"ל ויש"י.

ופרשתי על דרך זה הקרא (מלכים א' א' ל"א) ותקוד בת שבע ותאמר יחי אדוני מלך דוד לעולם. צריכים להבין וכי אפשר שיחי' אדם לעולם. וגם צריכים להבין למה אמרה את זה אחר שהבטיחה דוד ששלמה בנו ימלך תחתיו. ועפ"י הנ"ל אתי שפיר, שכל המניח בן כמותו כאלו לא מת, וזה דוקא אם ממלא מקומו, אבל אם אינו ממלא מקומו, אף שכן חכם הוא, מ"מ אינו מניח בן כמותו במלאו וטובו, והנה גם שלמה בחכמתו הרבה, לא הי' ממלא מקום אביו, אם לא הי' נבחר למלך שימלך תחת

~ שמו הולך לפני ~
כתב הרד"ק (ישעי' נ"ה ה'), בהיות האדם טוב לפני האלקים ומעשיו כבוונה טובה, האל-נותן בלבות בני אדם להוכיחו לשוב כל הימים, כמו שישמעון מעשיו בן מפי אב, וזה קצת גמולו הטוב אחרי מותו, מלבד הגמול הגדול השמור לנשמותו.

* * *

~ כבוד חכמים יתחלו ~

בספר רבינו בחיי ריש פרשת וישלח כתב וזה"ק: לחקור כבוד הצדיקים והספור בשבחם ומעלתם כבוד הוא אצל המשבח והוריו בדבר הרי זה משובח, ודבוי החקירה כבודם טוב מאכילת הדבש, וכן אמר דוד ע"ה (תהלים מ"ו) ואת יהאי ד' יכבד, והודיר לחקור כבוד הצדיק ולספר כבודו יראי ד' ולכבד אותם.

* * *

~ רבו שלמדו חכמה ~

בספר אנרא דפרקא (אות י"ג) כתב וזה"ק: כאשר אינו מבין איזה ענין בתורה או שהוא מסופק באיזה ענין הנרצה לעבודה אמיתית, וכן כאשר רואה שמתגרין בו מצולת ים הרהורין רדיפין אבתרי', יצייר לפניו צורת רבו, והוא להיות הציור בדעת מצויר לפניו דעת רבו ומקופו בשכלו, אזי נשפע בו דעת רבו, ואפילו אם רבו כבר עלה השמים, זה מה שני"ל.

* * *

~ דינקנא קדישא ~

בספר אנרא דפרקא (אות פ"ו) כתב וזה"ק: מוכח ממדרש רבה פרשת אחרי (פ"ב), שיש צדיקים אשר כל מי שרואה אותו נזכר לתלמודו, ורדש שם כך על דוד, שנאמר בו (שמואל-א' ט"ז כ"ב) טוב ראי, כל הרואהו נזכר לתלמודו. על כן טוב ג"כ בשעת הלימוד לצייר לפניו צורת איזה צדיק, וכפרט צורת רבו המוכנה, וע"י יקבע התלמודו בלבו ולא ישכח.

* * *

~ ילכו מחיל אל חיל ~

בספר חתם סופר עה"ת פ' וילך ד"ה בפרק חלק, כתב וזה"ק: ידע במתים חפשי, ולא שייך שם לצדיקים הליכה ממדינה למדינה, כי אם לאשר זוכה ביום המיתה, כן יהי' לעולם, וממה שפרח בערב שבת אוכל בשבת (ע"ג ג' ע"א). מיהו מ"מ משכחת ל"ה הילוך המדינות לאחר מיתה, במי שזיכה רבים והעמיד תלמידים הרבה, כל ששומרים גדריו ולומדים תורתו, או זכותם תלוי בו, ועולה ממדינה למדינה, וכן מצינו בהושע הכהן הגדול (וכי"ג ג' ז'): ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה.

* * *

~ את בניו ואת ביתו אחרי"ן ~

בספר דרשות חתם סופר (כרך ב' דף ש"ע פור' ג') כתב וזה"ק: קבלתי ממורי חסיד שבכחונה הגאון מו"ה נתן אולער זצ"ל, שכל ימי חרב אין התלמיד זוכה לחיות בתכלית נועמו הראוי לו, כמו שלא זכה יהושע להאיר בפני הלכנה, עד אחר סילוקו של משה רבינו ע"ה, ולא נזכר השראת שכינה על יצחק, עד יהיה אחרי מות אברהם, ויכרך אלקים את יצחק בנו, ויעקב, כל זמן שהי' בבית אביו, לא נודע ממנו דבר ד', עד ויצא יעקב מכאר שבע, או וחלום והנה ד' נצב עליו.

* * *

~ ברא מזכה אבא ~

בספר נפש דוד (להג"ר דוד מעב"ל אב"ק לסא) פרשת מסעי עה"פ ויעל אהרן הכהן אל הר החרב בחדש החמישי באחד לחדש וגו', כתב וזה"ק: הנה בכל הנ"ך לא נזכר אצל כל הצדיקים יום פטירתם, וזאת אהרן שייצא מן הכלל, וכתבה התורה יום פטירתו, וזה ודאי צריך טעם. ויש לומר וכו' לפי שמצינו בספרים שיום פטירת האב הכן עושה תשובה ומצוות ומעשים טובים, לזכות נפש אביו. אך מנין למדו זאת שברא מזכה אבא, זה נודע יותר מאהרן הכהן, שהרי כתר תורה ומלכות אינו יורשה לדורות, שאפילו כתר מלכות, דוקא אם ממלא מקום אביו. אבל כתר כהונה זוכה אהרן לכל דורותיו אפילו אינו ממלא מקום אבותיו. מזה נראה כמה גדול כח האב שמשפיע לבן, ומזה נדע כמה גדול ההתקשרות בין אב לבנים, לכך אצל אהרן כתבה התורה"ק יום פטירתו. ומכאן נלמד שכל בן יזכה לאביו ביום פטירתו.

* * *

~ צדיק אבד, לדורו עבי"ד ~

בספר ליקוטי מוה"ר תולדות יצחק בן לוי (להד"ק רבי ישראל מפקוב בנו של הה"ק מבאדיטשטוי זצ"ל) בפרשת ויחי ד"ה ויגוע יאסף, כתב וזה"ק: אמרו רבותינו (תענית ה' ע"ב) יעקב אבינו לא מת, [שמעתי] מפי אמו"ר הגאון הקדוש נשמתו בנ"ע, כי צדיק שמתפלל תמיד על הדור, זה הצדיק יש לו תמדינה, שגם אחר פטירתו נשמתו תמיד לפני כסא הכבוד, להתפלל ולמשוך חסד על הדור, ואמר שזו אמרו ז"ל (בבב"א פ"ד ע"א) צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כזה העולם מתפלל על הדור, וכן בעולם הבא מתפלל על הדור. וזהו, יעקב אבינו, כלומר שיעקב ה' אבינו להמשך תמיד רחמים עלינו, זה הכתיבה לא מת, והוא נחקק תמיד בכסא הכבוד, להמשך רחמים על ישראל בניו, ע"כ דברי קדשו.

* * *

~ צדיק בן צדיק ~

בספר נועם אלימלך (פרשת במדב' ד"ה שאו את ראש, כתב וזה"ק: מחמת זכות אבותיו שהיו צדיקים, ומחמת זכותם, חולקים להם כבוד בפמליא של מעלה שיהיו בניהם צדיקים.

* * *

~ מה זרעו בחיים אף הוא בחיים ~

בספר אילה שלוחה (להד"ק מראפשיץ זצ"ל) בפרשת ויחי (עה"פ חקבצו ושמועו וגו'), כתב וזה"ק: כיאר בספרו הרב החסיד מוה"ר פייביל מקריסניפאלי, שכל צדיק שאין מניח בעולם הזה בן שיהא ממלא מקומו, הוא נקרא מת, מחמת שהוא נפרד מן העולם הזה לגמרי, ואין לו אל מה לשוב עוד. אבל מי שמניח בן הממלא מקומו, הוא מקושר אליו, ומתגלה אליו פעם בתקין פעם בחלום, זה לא נקרא מת, מחמת שעדיין יש לו שייכות בעולם הזה.

* * *

~ האב זוכה לבנו ~

בספר תפארת שלמה (פרשת בשלח) ד"ה א"י זה אלי ואנוהו, כתב וזה"ק: זהו מנת חלק אבותינו הקדושים בכל צדקתם ועבודתם להשי' להוריד ולהשאר ברכה